

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Pomocy Społecznej
Dyrektor
Magdalena Fabisiak

DPS-I.055.18.2023.TG

Warszawa, data /elektroniczny znacznik
czasu/

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie o wprowadzenie w ośrodkach pomocy społecznej "całodobowego zespołu wyjazdowego" w szczególności dla osób wykluczonych komunikacyjnie, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.), pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasada subsydiarności wyrażona w tym przepisie oznacza więc, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Instytucja ta ma zatem charakter pomocniczy w zakresie wsparcia osób w pokonywaniu życiowych trudności, a także dopełnia świadczenia, które prawnie zabezpieczone są przez inne systemy.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej. Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej lub centra usług społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Ustawa o pomocy społecznej nie określa struktury organizacyjnej ośrodków pomocy społecznej czy centrów usług społecznych. Ośrodki pomocy społecznej tworzone są na podstawie uchwały rady gminy, która nadaje im statut. Rodzaj i zakres zadań, w tym usług społecznych, przekazanych do realizacji centrum usług społecznych oraz szczegółową organizację centrum określa statut centrum nadany przez radę gminy w drodze uchwały.

Odnosząc się bezpośrednio do postulatów wskazanych w petycji, uprzejmie wyjaśniam, że ustawa o pomocy społecznej nie nakłada na ośrodki pomocy społecznej obowiązku organizacji świadczenia usług polegających na całodobowo dostępnym transporcie do aptek dyżurnych czy poradni lekarskich. Natomiast, kwestie podniesione w petycji mogą być częściowo realizowane w ramach usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub usług sąsiedzkich (art. 50 ust. 1 i 1a ustawy o pomocy społecznej). Zgodnie z art. 50 ust. 3 usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast zgodnie z art. 3a ww. przepisu usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zgodnie z art. 4 specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Z kolei w § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. poz. 1598) ustalono rodzaje specjalistycznych usług. Wśród wymienionych usług znajdują się m.in. pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece, pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia.

Natomiast zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 146) świadczeniobiorcy, na podstawie zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, przysługuje bezpłatny przejazd środkami transportu sanitarnego, w tym lotniczego, do najbliższego podmiotu leczniczego, o którym mowa w przepisach o działalności leczniczej, udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, i z powrotem, w przypadkach konieczności podjęcia natychmiastowego leczenia w podmiocie leczniczym lub wynikających z potrzeby zachowania ciągłości leczenia. Ponadto, świadczeniobiorcy, na podstawie zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, przysługuje bezpłatny przejazd środkami transportu sanitarnego - w przypadku dysfunkcji narządu ruchu uniemożliwiającej korzystanie ze środków transportu publicznego, w celu odbycia leczenia - do najbliższego podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, i z powrotem. Natomiast w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub sytuacji nagłej, której skutkiem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu, uszkodzenie ciała lub utrata życia (gdy jest konieczność zapewnienia natychmiastowej opieki medycznej) transport zapewnia pogotowie ratunkowe (art. 44 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1541)).

Ponadto, informuję, że świadczenia gwarantowane lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej oraz położnej podstawowej opieki zdrowotnej mogą być udzielane także w domu (również w domu pomocy społecznej), w przypadkach uzasadnionych medycznie. Należy podkreślić, że placówki POZ działają od poniedziałku do piątku w godzinach: 8:00–18:00. Porady odbywają się stacjonarnie, w formie teleporad lub

w domu pacjenta. W godzinach nocnych (18:00–8:00) oraz w święta i weekendy doraźnej pomocy udziela nocna i świąteczna opieka zdrowotna.

Mając na uwadze powyższe, brak jest w opinii Departamentu Pomocy Społecznej uzasadnionych podstaw do wprowadzenia zaproponowanych w petycji rozwiązań.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Magdalena Fabisiak
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/